

Orgulje na prostoru dubrovačke biskupije (3)

Božidar Grga, Šibenik

I. manual

1. Principal 8'
2. Harfpfeife 8'
3. Oktav 4'
4. Flöte 4'
5. Waldflöte 2'
6. Mixtur 3fach

II. manual

7. Gedeckt 8'
8. Rohrflöte 4'
9. Nasat 2 2/3'
10. Blockflöte 2'

Pedal

11. Subbass 16'

Dubrovnik, crkva Sv. Jakova na Višnjici

Nedavno je ova crkva dobila dvoje rabljene orgulje iz Njemačke. Godine 2005. jedne su montirane na pjevalištu, a druge u crkvi, blizu glavnog oltara. Montirao ih je njemački orguljar Wolfgang Julius Braun. Dao je slijedeće podatke:

1. Veće orgulje

Kategorija: recentne orgulje

Smještaj: na pjevalištu

Veličina: manje dvomanealne orgulje

Graditelj: njemačka radionica STEIERER-STAHl (Bietigheim)

Vrijeme gradnje: oko 1954. god.

Stanje: u uporabi

Dispozicija: Orgulje imaju dva manuala opsega C-f³, pedal opsega C-d¹ i ukupno 11 registara.

Prijenos je električni.

Mogućnosti instrumenta: Orgulje mogu zadovoljiti liturgijske potreba, ali je moguće izvoditi i manje zahtjevnu koncertnu literaturu.

2. Pozitiv (male orgulje)

Kategorija: recentni pozitiv

Smještaj: u crkvi

Veličina: manji

Graditelj: radionica OBITELJ (FAMILIE)

KOCH (Wuppertal)

Vrijeme gradnje: oko 1978. god.

Stanje: u uporabi

Dispozicija: Pozitiv ima samo manual opsega C-g³ i tri registra:

Gedeckt 8'

Rohrflöte 4'

Principal 2'

Prijenos bi trebao biti mehanički. (Ostali podaci nisu poznati)

Mogućnosti instrumenta: Pozitiv je dobar za uvježbavanje pjevača, ali i za pratnju istih u bogoslužju. Zgodan je i za koncertnu izvedbu literature pisane za manje vokalne i instrumentalne sastave.

Dubrovnik, crkva sv. Križa (dominikanci)

Kategorija: recentne orgulje

Smještaj: na koru crkve

Veličina: male jedno-manualne orgulje

Graditelj: njemačka radionica HANS-DETLEF KLEUKER (Brackwede)

Vrijeme gradnje: 1966. god.

Posebnost: Orgulje imaju obilježja talijanske barokne tradicije.

Stanje: u uporabi

Zadnji uviđaj: 10. srpnja 1975. god.

Dispozicija:

Ove male orgulje su po zvuku i ustrojstvu bliže pozitivu¹ nego orguljama. Imaju manual opsega C-g³, pedal opsega C-f¹ i 5 registara od kojih su 4 podijeljena (na bas i sopran, na tonovima a⁰/b⁰) pa ih je prividno 9. Slijedeći su registri:

- Gedackt 8' bassi
- Gedackt 8' soprani
- Rohrflöte 4' bassi
- Rohrflöte 4' soprani
- Prinzipal 2' bassi
- Prinzipal 2' soprani
- Mixtur 3fach bassi
- Mixtur 3fach soprani
- Subbass 16' (Pedal)

Prijenos je elektro-pneumatski.

Mogućnosti instrumenta:

Positiv skladno zvuči i potpuno zadovoljava liturgijske potrebe. Podesan je i za izvedbu koncertne literature pisane za manje vokalne i instrumentalne sastave. Orguljice su dar četiriju obitelji: Miloslavić, Galjuf, Učović-Mrđenović i Doršner.

¹ U strogom smislu, pozitiv su male orgulje s osnovom od 4 ili 2 stope, bez pedálnih svirala. Dakako, moguće su različite varijacije, dodavanje poklopljenica od 8', padalnog registra i sl.

Dubrovnik, crkva Sv. Petra

Kategorija: recentne orgulje

Smještaj: na pjevalištu crkve

Veličina: manje dvomanealne orgulje

Graditelj: slovenska radionica ANTON JENKO, op. 193 (Ljubljana)

Vrijeme gradnje: 1986. god.

Stanje: u uporabi

Zadnji uviđaj: bez osobnog uvida, podaci dobiveni faksom.

Dispozicija

Orgulje imaju 2 manuala opsega C-g³, pedal opsega C-d¹ i ukupno 16 registara:

I. manual	II. manual	Pedal
1. Mixtura 1 1/3'	6. Burdon 8'	11. Subbas 16'
2. Oboa 8'	7. Salicional 8'	12. Burdonal 8'
3. Oktava 4'	8. Tr. flavta 4'	
4. Flavta 8'	9. Nasard 2 2/3'	
5. Principal 8'	10. Pikolo 2'	

Prijenos: nema podataka.

Spojevi: Super I., Sub okt. II.-I., II.-I., Super II.-I, Super II., Pedal-I., Pedal-II.

Kolektivi: P, MF, F, TT

Pomagala: 1 slobodna kombinacija, tremolo, automatski piano pedal, crescendo (stopa)

Mogućnosti instrumenta: Ovo je solidan liturgijski instrument s mogućnošću izvođenja jednostavnije koncertne literature.

Dubrovnik, crkva sv. Vinka Paulskoga (ančele)

Kategorija: recentne orgulje

Smještaj: na koru crkve

Veličina: srednje dvomanealne orgulje

Graditelj: slovenska radionica FRANC JENKO, op. 41 (Ljubljana)

Vrijeme gradnje: 1940. god.

Stanje: u uporabi

Zadnji uviđaj: 10. srpnja 1975. god.

Dispozicija: Orgulje imaju dva manuala opsega C-a3, pedal opsega C-d1 i ukupno 16 registara:

I. manual	II. manual	Pedal
1. Mixtura	8. Vox coelestic 8'	13. Piano bas 16'
2. Flauta 2'	9. Burdonček 8'	14. Subbas 16'
3. Kvinta 2 2/3	10. Fugara 4'	15. Oktavbas 8'
4. Principal 8'	11.1Pikolo 2'	
5. Koncert viola 8'	12. Oboa 8'	
6. Flauta 4'	12. Vox humana	
7. Salicional 8'		

Prijenos je pneumatski.

Spojevi: super-I, sub II-I, super II-I, II-I, pedal-I, pedal-II

Kolektivi: P, MF, PL, TT

Pomagala: 1 slobodna kombinacija, piano bas, crescendo valjak

Mogućnosti instrumenta:

Ovo je solidan liturgijski instrument s mogućnošću izvođenja jednostavnije koncertne literature.

Iz prošlosti: Prije ovih, u crkvi su bile orgulje radionice Tonoli iz Brescie.

Dubrovnik, crkva sv. Vlaho

Kategorija: recentne orgulje

Smještaj: dvije pozicije, na pjevalištu i iza glavnog oltara

Veličina: manje

dvomanealne orgulje

Graditelj: njemačka radionica

BRAĆA RIEGER,

op.1242 (Jägerndorf)

Vrijeme gradnje: 1906. god.

Stupanj izvornosti: visok

Posebnost: sačuvano je iznimno lijepo barokno kućište iz 1715. godine

Stanje: u uporabi, obnovio ih je Wolfgang Julius Braun 2001. godine.

Zadnji uviđaj: 6. travnja 2001.

Dispozicija:

Orgulje imaju DVA manuala opsega C-f³, pedal opsega C-d¹ i 13 registara:

I manual	II manual	Pedal
1. Principal 8'	7. Geigen Principal 8'	12. Subbass 16'
2. Bourdon 16'	8. Salicional 8'	13. Cello 8'
3. Gamba 8'	9. Rohrflöte 8'	
4. Gedeckt 8'	10. Octave 4'	
5. Octave 4'	11. Dolce 4'	
6. Rauschquinte 2-fach		

Prijenos je elekto-digitalni (do obnove je bio pneumatski).

Spojevi: I-pedal, II-pedal. super I, II-I

Kolektivi: P, MF, F

Mogućnosti instrumenta:

Radionica Rieger je gradila solidne instrumente s romantičarskim karakterom zvuka. Ove orgulje imaju uravnotežen zvuk koji ima potrebnu punoću i obojenosti i primjeren je volumenu crkve. Registri su pažljivo odabrani, pa iako je u pitanju liturgijski instrument, kontrastno komponirani manuali omogućuju iskorak u jednostavniju koncertnu literaturu, kao i pratnju solista, te vokalnih i instrumentalnih ansambala.

Iz prošlosti:

Prema pisanim izvorima, za crkvu Sv. Vlaha sagrađeno je barem pet orgulja.

- 1.: Postoji ugovor iz 1398. godine prema kojemu se magister Iohannes Andalus de Sibia, građanin Venecije, obvezao sagrađiti nove orgulje¹.
- 2.: Stotinjak godina kasnije, 1558., nove orgulje je sagrađio Vincenzo Columbi² (magistro Vincentio da Casal san Vaso da Monteferra), pripadnik poznate mletačke orguljarske obitelji. Najveća cijev je imala pet mletačkih stopa, a orgulje su imale šest registara (Tenori, octaue, quinte decime uigesime seconde, uigesime sexte e flauti et il piffaro).
- 3.: Godine 1715. sagrađene su orgulje neznanog graditelja od kojih je sačuvano raskošno barokno kućište³.
- 4.: Prema talijanskim izvorima u drugoj polovici XIX. stoljeća radionica Tonoli iz Brescine ugrađuje u postojeće kućište svoje orgulje.⁴
- 5.: Pete su postojeće. Kako je pjevalište vrlo skućeno, na njemu su u kućištu iz 1715. godine postavljene zračnice sa sviralama prvog manuala i pedala, dok su zračnice sa sviralama drugog manuala bile smještene iza glavnog oltara; u prozorsku nišu. Njih je 2001. godine temeljito obnovio njemački orguljar Wolfgang Julius Braun. Tada je uz ostale izvedene radove pneumatski prijenos zamijenjen elektro-digitalnim i korpus drugog manuala premješten je iz prozorske niše uz leđa glavnog oltara.

– nastavlja se –

1 Emin Armano, *Orgulje hrvatskih graditelja tragom Ladislava Šabana*, © Jakša Zlatar, Zagreb 2006., str. 24.

2 Cvito Fisković, *Iz glazbene prošlosti Dalmacije*, *Mogućnosti* br. 6-7, god XXI, strana 724, Split 1974.

3 Don Frane Bulić, *Orgulje glasovitih umjetnika po crkvama u Dalmaciji*, *Sveta Cecilija* br. 5, 6, Zg 1918, p. 129-133, 161-164.

4 Oscar Mischiati, *Repetitorio toponomastico dei Cataloghi degli Organari Italiani 1587 – 1930*, Pàtron Editore, Bologna 1995, pag.152.